

Inhoud

Nibud-directeur Gerjoke Wilmink:
"Kinderen moeten (weer) leren kiezen" (pag. 4)

Pensioenregister in zicht (pag. 6)

RSI over hoogtepunt heen (pag. 14)

VERBOND VAN VERZEKERAARS



Geldkoffer maakt kinderen financieel bewust

Nibud-directeur Gerjoke Wilmink overhandigde prinses Máxima afgelopen dinsdag 'De Geldkoffer', een lespakket voor groep 7 en 8 dat kinderen al op jonge leeftijd 'financieel bewust' moet maken. Máxima gaf de leerlingen van een basisschool in Nieuwkoop een gastles.

Verschillende onderzoeken tonen steeds vaker aan dat jongeren moeite hebben om hun inkomsten en uitgaven in balans te houden. Ze gaan vaak rücksichtslos een lening aan, zonder te weten hoe hoog de rente is en of ze het geld ooit kunnen terug betalen. Daarnaast hebben ze

Prinses Máxima geeft gastles over omgaan met geld



Algemeen directeur Richard Weurding van het Verbond en Nibud-directeur Gerjoke Wilmink met De Geldkoffer, waarin het door het Verbond bedachte Fix je risk-spel zit. Het spel werd enthousiast ontvangen door de leerlingen in Nieuwkoop

vaak geen idee welke financiële risico's het leven met zich meebrengt.

Volgens Wilmink is dat niet zo gek, aangezien de financiële wereld ingewikkelder is geworden en je tegenwoordig gemakkelijk ongestraft geld kunt pinnen én rood kunt staan. "Kinderen krijgen vandaag de dag onvoldoende mee dat 'op' ook echt 'op' is", zegt ze in een interview in deze *Verzekerd!* op pagina 4 en 5.

Fotografie: Thierry Schut

Lees verder op pagina 13





Jong geleerd ...

“Wij Nederlanders zijn oververzekerd”, zo begint René Steenhorst zijn column in De Telegraaf van 6 mei. “Jarenlang hebben we ons kennelijk in de maling laten nemen door verzekeringsmaatschappijen, hun reclamecampagnes en hun tussenpersonen dat we ons absoluut moesten verzekeren en bijverzekeren tegen van alles en nog wat”, schrijft hij erachteraan.

Slaat Steenhorst hier niet een beetje door? Alsof consumenten niet anders kunnen dan gehoorzaam doen wat verzekeraars en tussenpersonen suggereren! Dat is net zoiets als dat je de bakker de schuld geeft dat je te dik bent, omdat hij zijn brood zo lekker heeft aangeprezen.

Wat ik maar wil zeggen, is dat niemand, ook verzekeraars niet, de consument ervan kan en wil weerhouden om ook zelf na te denken over de risico's die hij loopt en of hij daar een verzekering tegen wil afsluiten.

Wél zou Steenhorst een punt hebben als hij zegt dat de financiële sector de consument daarbij moet helpen, want financiële producten kunnen complex zijn en langdurende verplichtingen en risico's met zich meebrengen. Dat is ook de reden dat wij als Verbond het financiële inzicht van de consument willen versterken en een actieve bijdrage leveren aan het financiële educatieplatform CentiQ.

Daarbij willen we verschillende doelgroepen bereiken, waaronder ook jongeren. Financiële bewustwording begint immers al op jonge leeftijd, als een kind beseft dat aan ieder cadeautje een prijskaartje hangt. Om te leren dat het leven ook vol risico's zit, hebben wij voor het Nibud-lespakket 'De Geldkoffer' het spel 'Fix je Risk' ontwikkeld, waarin kinderen leren dat ze zélf verantwoordelijk zijn voor de keuzes die ze maken én de gevolgen daarvan. Wie het spel goed speelt, wint gegarandeerd. En reken maar dat dat kind zich later niet in de maling laat nemen ...

Richard Weurding, algemeen directeur



Verzekerd! is een tweewekelijkse uitgave van het Verbond van Verzekeraars en bedoeld om politici, media, beleidsmakers, verzekeraars en andere opinion leaders te informeren over de activiteiten van het Verbond en ontwikkelingen in de verzekeringsbedrijfstak. Overname van (delen van) artikelen is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Redactie

Marjolein Dekker
(hoofdredacteur)
Miranda de Groene
Richard van Rijn

De column van Manon Uphoff is tot stand gekomen door bemiddeling van Sebes & Van Gelderen te Amsterdam.

Fotografie pagina 15:
Bas de Meijer

Abonnementenadministratie

Hilde van Diest
Telefoon 070-3338681
E-mail:
h.van.diest@verzekeraars.nl

Redactiesecretariaat

Olga van Droffelaar
Anita Wolthers
Postbus 93450
2509 AL Den Haag
Telefoon 070-3338704
Telefax 070-3338680

E-mail:
verzekerd@verzekeraars.nl

Verbond op internet:
www.verzekeraars.nl

Vormgeving

Artmark BNO, Rijswijk

Druk

DeltaHage bv, Den Haag

ISSN: 1571-0556

Dubbele identificatie bij witwasregelgeving onnodig

Het Verbond maakt zich zorgen over de implementatie van de derde Europese witwasrichtlijn die binnenkort in de Tweede Kamer wordt behandeld. Het gaat om een samenvoeging van de Wet identificatie bij dienstverlening (de Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (de MOT), die voor verzekeraars tot een grote administratieve lastenverzwaring en voor de consument tot een dubbele identificatiecheck kan leiden.

Volgens de huidige geldende wetgeving mogen verzekeraars volstaan met een zogenoemde naam-nummer controle op de bankrekening waarvan de eerste premie/uitkering is betaald. De verzekeraar mag er namelijk, mits de betaling via een bank in de Europese Economische Ruimte is gedaan, van uitgaan dat identificatie door de bank is gedaan. “Met dit systeem wordt dus heel praktisch zinloos dubbel werk voorkomen”, aldus het Verbond in een brief aan de

Tweede Kamer. In de ogen van het Verbond werkt het huidige ‘systeem van afgeleide identificatie’ efficiënt en goed en geeft het opsporingsinstanties voldoende waarborgen om de identiteit van de verzekeringnemer of de begunstigde te achterhalen en te verifiëren.

Check of dubbelcheck

Als het wetsvoorstel wet wordt, moet er straks bij een identificatie waarbij de klant fysiek niet aanwezig is (in Europese termen ook wel ‘op afstand’ genoemd) als

extra check nog een naam-nummer controle plaatsvinden. “Dat zou voor verzekeraars betekenen dat zij, voorafgaand aan de naam-nummer controle eerst nog een andere vorm van identificatie (check kopie paspoort of rijbewijs) moeten doen”, legt beleidsadviseur Annemieke van Kaam uit. “Wij maken ons zorgen over de mogelijke lastenverzwaring voor onze leden, maar daarnaast vinden wij het ook niet nodig dat de consument zich extra moet identificeren. Zeker niet als we in ogenschouw nemen dat het risico van witwassen via levensverzekeringen uiterst laag is.”

Reden voor het Verbond om de betrokken Kamerleden op te roepen de huidige ‘afgeleide identificatie’ duidelijk te laten vastleggen dan wel te handhaven in het toekomstig regime. ■

Verbond daagt studenten uit

Het Verbond gaat dit najaar een landelijke kennismakingsdag voor alle hbo-studenten van de opleiding Financial Services Management (FSM) organiseren. “Verzekeraars zijn onvoldoende in beeld bij hbo’ers”, verklaart beleidsadviseur Marko van Leeuwen. “De branche kampt met 3.500 vacatures, waarvan bijna zestig procent uit hbo-functies bestaat.”

Hoewel hbo-studenten die stage lopen bij een verzekeraar, vaak enthousiast zijn, heeft de branche moeite met het aantrekken van

hoog opgeleid personeel. “Verzekeraars hebben een stoffig imago. Werken bij een verzekeraar wordt vaak niet als een ‘spannende’ baan gezien. Ten onrechte overigens”, meent Van Leeuwen, “want verzekeraars zijn steeds vaker betrokken bij politiek-maatschappelijke vraagstukken en dat maakt een baan nou juist zo aantrekkelijk.”

Stages

Om de zichtbaarheid van verzekeraars te vergroten, heeft het Verbond samen met de acht hbo-instellingen die de opleiding FSM aanbieden, het initiatief geno-

men voor een landelijke kennismakingsdag.

Regionaal niveau

Tijdens de dag worden studenten geïnformeerd over de loopbaanmogelijkheden in de verzekeringsbranche en kunnen ze kennismaken met verzekeraars. “Voor verzekeraars biedt de dag bovendien een mooie gelegenheid om op regionaal niveau contact te leggen met FSM-opleidingen, bijvoorbeeld voor het maken van afspraken over stages en gastdocenten”, meent Van Leeuwen. “Zo slaan we twee vliegen in één klap.” ■

Gerjoke Wilmink, directeur Nibud:

“Kinderen moeten (weer) leren kiezen”

Apetrots liep ze deze week naast prinses Máxima naar de klas van juf Diny. De leerlingen van de basisschool De Rietkraag in Nieuwkoop kregen een gastles over ‘Omgaan met geld’. En dat is bittere noodzaak, meent Gerjoke Wilmink, directeur van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) en initiatiefnemer van de Geldkoffer, een lespakket waarmee kinderen leren dat verstandig omgaan met geld vooral betekent dat je keuzes moet maken.

Wilmink weet niet alleen uit wetenschappelijk onderzoek, maar ook uit eigen ervaring hoe belangrijk financiële bewustwording is. “Ik heb twee dochters, waarvan de jongste twaalf is en in groep acht zit. Door mijn kinderen weet ik dat het handig is als ze zak- en kleedgeld hebben. Leuk vonden ze het niet hoor; het is natuurlijk een stuk gemakkelijker als je moeder mee op stap gaat en alles betaalt, maar ik ben blij dat ik het heb doorgevoerd. Ik zie dat ze nu veel bewuster kijken naar wat iets kost en dat ze zelf beslissen of ze daar hun maandbudget voor willen opofferen. Kleedgeld leert kinderen dus letterlijk keuzes te maken én de consequenties daarvan te overzien. Daar gaat het om.”

Jongeren steken zich massaal in de schulden. Hoe komt dat? Ligt dat aan de ouders die geen zak- of kleedgeld geven?

“Laat ik voorop stellen dat het ontzettend lastig is als ouder om ‘nee’ te zeggen. Je gunt je kind alles. In die zin is het voor mij ook altijd nog een leerschool hoor. Ik heb moeten leren ‘nee’ te verkopen, maar zie wel dat het beter is. Als je me nu sec vraagt of het aan de ouders ligt, zeg ik voor een deel wel, maar je kunt niet alle schuld in de schoenen van ouders schuiven. Kijk, sinds de jaren negentig lijkt alles te kunnen. Niks is te gek. Je hoeft maar

even te pinnen of te chippen en je hebt weer een volle knip, of je nou rood staat of niet. Dat was vroeger wel anders. Dan haalde je geld van de bank en als het op was, was het ook echt op. Nu is het veel lastiger om goed overzicht te houden, zeker voor jongeren.”

Maar er zijn meer factoren ...?

“Precies. Jongeren hebben tegenwoordig meer geld te besteden, maar leren onvoldoende ermee om te gaan. Van vaste lasten hebben ze vaak nooit gehoord en er zijn nauwelijks grenzen. Ik chargeer het bewust, maar kinderen krijgen vandaag de dag onvoldoende mee dat ‘op’ ook echt op is. Kinderen moeten leren denken in transacties. Ze moeten leren risico’s in te schatten, keuzes te maken en de commercie soms de commercie te laten.”

Omdat ...?

“De rol van de commercie niet te onderschatten groot is. Omgaan met geld is in mijn visie meer dan alleen optellen en aftrekken. De financiële wereld is ingewikkelder geworden, niet alleen omdat er steeds meer manieren zijn om te betalen, maar ook omdat steeds meer verantwoordelijkheid bij de burger wordt neergelegd. Vroeger werd er veel meer voor je geregeld, waar je vandaag de dag allemaal zelf achteraan moet. Neem de zorgverzekering. Als je een laag inkomen had, zat je vroeger automatisch in het zie-



kenfonds. Nu moet je zelf uitzoeken welke polis het beste voor je is, en zorgen dat je je zorgtoeslag binnenkrijgt. Hetzelfde geldt voor de kinderopvang. Wat ik maar wil zeggen, is dat er steeds meer financiële rechten en plichten zijn. En hoewel het leren omgaan met geld een eerste verantwoordelijkheid van ouders is, kunnen die ouders wel wat hulp gebruiken.”

Weten jullie hoeveel jongeren schulden hebben?

“Wij doen regelmatig zelf onderzoek onder scholieren en wer-

kende jongeren. Van de lageropgeleiden die al op jonge leeftijd gaan werken, blijken twee op de drie zich direct in de schulden te steken als ze op zichzelf gaan wonen. Natuurlijk hoeft dat niet gelijk tot (grote) problemen te leiden, want vaak hebben jongeren via hun ouders een vangnet, maar het zegt wél iets over gedrag. En eenmaal aangeleerd gedrag is heel moeilijk te veranderen.

Ander onderzoek wijst uit dat van de jongeren die geld lenen, een derde niet weet hoe en of ze wel in staat zijn de lening terug te betalen. Daarnaast weet dertig procent van de jongeren ouder dan 21 jaar met een lening niet hoe hoog de rente is. Meer dan de helft van de jongeren die op zichzelf wonen, staat bovendien rood.”

Dat is heftig!

“Inderdaad. Het is niet voor niets dat wij al jaren roepen dat er stelselmatig meer aandacht moet komen voor financiële educatie. In 2003 heeft onze schreeuw om aandacht geleid tot Kamervragen. Wij hebben toen materiaal ontwikkeld, onder meer om financiële educatie in het vmbo te introduceren. Dat had nogal wat voeten in de aarde, want we moesten alles alleen doen. Het kostte veel moeite om partners te vinden. Dat is nu gelukkig anders. Er zijn ontzettend veel partijen die willen meedoen en hoewel het basisonderwijs vandaag de dag al een vol programma heeft, hopen wij dat de scholen straks druk met de Geldkoffer aan de gang gaan.”

Wat zit er in die geldkoffer?

“Je kunt beter vragen wat niet. Er zitten zeven verschillende modules in, zodat kinderen met alle

aspecten van geld in aanraking komen. Zelf hebben wij een module ontwikkeld over omgaan met geld en de verzekeringsbedrijfstak heeft bijvoorbeeld een spel gemaakt (Fix je risk), waarbij het omgaan met risico's centraal staat. De leskoffer is trouwens zo ingericht dat de leerkracht er zelfstandig mee aan de slag kan.”

En hoe gaat het tot nu toe? Loopt het al storm?

“De animo is groot. We hebben al de nodige aanvragen binnen. Van scholen, maar ook vanuit gemeenten. Overigens stappen we niet helemaal in het diepe. We hadden al materiaal voor het basisonderwijs. Dat was op en op zich was dat al een mooie aanleiding om er weer mee aan de slag te gaan, maar gezien onze eerdere ervaring hebben we een oplage van 1.500 koffers. Het vorige materiaal is naar duizend scho-

len gegaan, dus ik heb goede hoop.”

Wat wilt u er uiteindelijk mee bereiken?

“Het klinkt misschien gek, maar mijn doelstelling is niet om zoveel mogelijk koffers te verspreiden. Waar ik uiteindelijk naartoe wil, is dat onze leerpakketten overbodig worden en financiële educatie een plaats in het reguliere onderwijs krijgt. Nu is dat nog niet zo en dus willen we dat via de Geldkoffer stimuleren, maar uiteindelijk moet leren omgaan met geld en risico's in het reguliere onderwijsprogramma verweven zitten, zodat kinderen al heel jong, ook op school, leren omgaan met geld. Als je me vraagt wat mijn ideaalbeeld is, dan zeg ik dat iedereen financiële educatie zó belangrijk vindt, dat we met zijn allen de kar trekken: ouders, politiek, overheid, bedrijfsleven en organisaties als het Nibud.” ■

Ver-van-mijn-bedshow

De Geldkoffer bestaat niet alleen uit lessen die kinderen leren wat geld is, maar gaat volgens Wilmink veel verder. “Daarom ben ik ook zo blij dat veel andere partijen, waaronder het Verbond, de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen en DNB, vanuit hun ‘knowhow’ een bijdrage hebben geleverd. De Geldkoffer is daardoor een lespakket geworden dat bijdraagt aan financiële bewustwording in brede zin. Het leert kinderen bijvoorbeeld ook dat het verstandig is tijdig te denken aan later en met pensioenopbouw te beginnen.” Ze glimlacht. “Ja, ik weet het: als je bij volwassenen van een jaar of 45 al weinig pensioenbewustzijn bespeurt, vraag je je misschien af hoe je dat dan wel bereikt bij kinderen van een jaar of elf, maar tóch zit het in het lespakket. Niet zo expliciet dat we uitleggen wat AOW is, maar dat hoeft ook niet, sterker nog: het woord ‘pensioen’ kun je wat mij betreft helemaal achterwege laten. Dat is voor kinderen toch een ver-van-hun-bedshow. Waar het om gaat, is dat kinderen al jong leren keuzes te maken én leren dat bepaalde keuzes héél verstrekkende gevolgen kunnen hebben. Daar heb je veel meer aan dan dat je weet hoe een pensioen is opgebouwd.”



Pensioenregister in zicht!

Met één druk op de knop een overzicht van wat je straks aan pensioen krijgt: dat is de doelstelling van de Stichting Pensioenregister, die vorige week officieel is opgericht door de pensioenkoepels, de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Verbond. Naar verwachting is het pensioenregister op 1 januari 2011 online.



In de nieuwe Pensioenwet is vastgelegd dat het pensioenregister in 2011 een feit moet zijn. De pensioenkoepels, de SVB en het Verbond bundelden daarom afgelopen zomer hun krachten in de Stichting Pensioenregister in oprichting, die vorige week officieel werd gelanceerd. Oud-Kamerlid Francine

Giskes is voorzitter van de stichting.

De bedoeling is dat mensen straks in een online omgeving met een persoonsnummer (bijvoorbeeld het burgerservicenummer) kunnen inloggen en (globaal) kunnen zien hoeveel AOW ze vanaf hun pensioenleeftijd krijgen (eerste pijler) en wat ze

via hun werkgeverspensioen (tweede pijler) hebben opgebouwd.

Zoektocht verleden tijd

Volgens Giskes heeft het register een grote meerwaarde. "Het is nu vaak een hele zoektocht om een totaaloverzicht van je inkomen na je pensioen te krijgen. Zeker nu steeds minder mensen hun leven lang bij één baas werken. Dat zoeken is straks verleden tijd. En tegelijkertijd heb je straks eindelijk alles overzichtelijk op een rijtje."

In totaal doen, naast de Sociale Verzekeringsbank, zo'n zevenhonderd pensioenfondsen en verzekeraars mee aan de operatie, die door de Stichting Pensioenregister wordt begeleid. Overigens is het niet de bedoeling dat alle informatie in één systeem wordt gebundeld. Het pensioenregister wordt vraaggestuurd: mensen kunnen een zoekopdracht geven en het systeem verzamelt vervolgens de informatie over hun pensioenopbouw bij alle verschillende instanties. ■

Internationale blik op verzekeringsfraude

Howe wordt verzekeringsfraude in verschillende landen aangepakt en wat zijn de nieuwste trends? Die vragen staan centraal bij het jaarlijkse seminar van de International Association of Special Investigation Units (IASIU), dat van 2 tot en met 4 juni plaatsvindt in Duitsland.

De IASIU werd in 1984 opgericht door fraude-experts en -onder-

zoekers uit verschillende landen, met als doel alle vormen van verzekeringscriminaliteit wereldwijd te bestrijden. De organisatie heeft ondertussen meer dan vierduizend leden en sinds 2000 een aparte Europese afdeling.

Jaarlijkse congres

Die afdeling, IASIU Europe, organiseert in juni in Bad Neuenahr voor de vierde keer haar jaarlijkse

congres. Tijdens het seminar ontvouwen sprekers uit verschillende landen hun visie op de aanpak van verzekeringscriminaliteit. Zo wordt ingegaan op de Italiaanse aanpak van voertuigcriminaliteit, gaat een Russische verzekeraar in op de aanpak van verzekeringsfraude in Rusland, en worden initiatieven uit de Balkan-regio nader belicht. Meer informatie: www.iasiu.org. ■

Grote branden zorgen voor hoge schadepost in eerste kwartaal

Het eerste kwartaal van 2008 leverde 23 grote branden (met een schade van meer dan één miljoen euro) op, qua aantal hetzelfde als in het eerste kwartaal van 2007, maar de schade was significant hoger: ruim tachtig miljoen euro tegenover bijna vijftig miljoen in dezelfde periode in 2007. De maand januari was met een schadebedrag van 57 miljoen de 'hoofdschuldige'.



Het Verbond inventariseert al sinds 1987 het aantal grote branden in ons land. Niet alleen om het probleem zelf in kaart te brengen, maar ook om het belang van preventie te onderstrepen. De schade door grote branden bedroeg vorig jaar 450 miljoen euro, vijftig procent meer dan in 2006. Verbondsdirecteur Richard Weurding riep in januari dit jaar niet voor niets op om brandpreventie hoger op de politieke en maatschappelijke agenda te zetten.

Te vroeg voor conclusies

Ook het eerste kwartaal van dit jaar laat een hoog bedrag zien, al is het volgens beleidsadviseur Roeland Vermolen nog te vroeg om te concluderen dat ook 2008 een slecht schadejaar wordt. "Opvallend is namelijk dat het

aantal grote branden niet bijster hoog is in vergelijking met andere jaren, zeker niet in de maanden februari en maart."

Het hoge schadebedrag kan voornamelijk worden toegeschreven aan de maand januari. Ook die maand verschilde qua aantallen niet zoveel van andere jaren, maar een paar flinke grote branden zorgden meteen voor een hoog schadebedrag. Zo leverde de brand in een papierverwerkingsbedrijf in Nijmegen op 26 januari alleen al een schade op van 25 miljoen euro. En de brand in een bedrijfsverzamelgebouw in Haarlem op 1 januari zorgde eveneens voor een hoge schadepost van tien miljoen.

Het volledige grote brandenoverzicht is te vinden op www.verzekeraars.nl onder de buttons Cijfers/Brandschaden vanaf € 1 miljoen. ■

Aboutaleb bij Verbond

De arbeidsmarkt is krap, de vergrijzing neemt toe en dus is de noodzaak ook voor verzekeraars groot om niet alleen te zorgen dat mensen in dienst komen, maar vooral dat ze dat ook blijven. Om die reden startte het Verbond vorig jaar samen met een aantal vakorganisaties de campagne 'De verzekeringsbranche werkt aan inzetbaarheid'. De afgelopen tijd heeft het Verbond gewerkt aan een themasite met nuttige tips en tools, die op 22 mei door staatssecretaris Aboutaleb tijdens een speciale themabijeenkomst wordt geopend.

Tijdens die bijeenkomst zullen bedrijven van binnen en buiten de branche presentaties verzorgen over succesvolle inzetbaarheidsprojecten. Er zijn nog een paar plaatsen vrij! Mail voor meer informatie naar Frédérique van Tijen (f.van.tijen@verzekeraars.nl).

Meer zekerheid voor WAO'er

De ministerraad heeft ingestemd met een wetsvoorstel, waarin staat dat WAO'ers die weer (gedeeltelijk) aan het werk gaan, pas na vijf jaar opnieuw moeten worden beoordeeld. Nu wordt al na zes maanden tot maximaal drie jaar bekeken wat de mate van arbeidsongeschiktheid is en hoe hoog de daaraan gekoppelde uitkering is. Die periode wordt in de praktijk als een drempel ervaren om weer te gaan werken; het tijdbestek is te kort om zeker te weten of de baan ook echt vol te houden is.

Volgens het wetsvoorstel vindt de nieuwe beoordeling pas na vijf jaar plaats, zodat de WAO'er meer tijd heeft om in de nieuwe baan te groeien. Ook geeft het hem meer zekerheid over zijn inkomen als blijkt dat de nieuwe baan niet lukt.

Vernieuwd Verbondsnet

Het Verbond zal het Verbondsnet, de exclusieve site voor zijn leden, volgende week in een nieuw jasje steken. Niet alleen de lay-out ziet er anders uit, maar het grote verschil zit vooral in de inhoud. Het vernieuwde Verbondsnet bevat veel méér informatie dan voorheen. Zo kunnen leden over belangrijke dossiers de laatste stand van zaken lezen en Verbondsadviezen uit het verleden gemakkelijk downloaden. Meer informatie over het vernieuwde Verbondsnet is te vinden in de InfoPlus, die op www.verbondsnet.nl wordt gepubliceerd.



Letselschadeslachtoffers steeds tevredener over verzekeraars

Letselschadeslachtoffers zijn steeds tevredener over de afwikkeling van de schade door verzekeraars. In twee jaar tijd is het cijfer dat ze hun verzekeraar geven, gestegen van een 6,7 naar een 7,3. Dat meldt de Stichting Personenschade Instituut van Verzekeraars (PIV) in haar jaarverslag.

In een tevredenheidsonderzoek heeft het PIV gepeild wat letselschadeslachtoffers vinden van de manier waarop hun schade is afgewikkeld. Met name over de communicatie zijn de ondervraagden erg tevreden: verzekeraars scoorden daarop een 7,5, terwijl dat twee jaar geleden nog een 6,8 was.

Volgens het PIV is verzekeraars er dan ook alles aan gelegen de schadebehandeling te verbeteren. Dat beeld komt ook terug in de resultaten: het percentage dossiers dat na vijf jaar nog niet is afgewikkeld, is tussen 2005 en 2007 gedaald van 4,2 naar 2,5 procent. Toch vindt het PIV dat het einddoel nog niet is bereikt: snelheid en transparantie is één, maar verzekeraars moeten slacht-

offers vooral ook het gevoel geven dat ze serieus worden genomen. Met de komst van de Gedragscode Behandeling Letselschade komt die doelstelling volgens het PIV in de toekomst steeds dichterbij.

Patiëntenkaartdiscussie

In het jaarverslag meldt het instituut verder dat het opvragen door de verzekeraar van medische informatie over het slachtoffer – de zogeheten ‘patiëntenkaartdiscussie’ – vaak tot tijdrovende discussies leidt. Die medische inzage is soms nodig om een toekomstschade te kunnen vaststellen, maar volgens PIV-directeur Theo Kremer moeten verzekeraars wel enige terughoudendheid betrachten. “Het mag niet zo zijn dat

15.000 euro voor Slachtofferhulp Nederland

Om de deelname aan het tevredenheidsonderzoek te stimuleren, hebben de deelnemende verzekeraars per ingevulde vragenlijst vijf euro aan Slachtofferhulp Nederland gedoneerd. Voor 2007 leverde dat een totaalbedrag op van bijna 10.000 euro. Vanwege het tienjarige bestaan heeft het PIV dit bedrag aangevuld tot 15.000 euro.

altijd om die kaart wordt gevraagd onder het motto ‘niet geschoten is altijd mis’. Er moet sprake zijn van proportionaliteit: hoe hoger de schadevergoeding of hoe langer de periode waarover die wordt geclaimd, hoe meer de verzekeraar van de gezondheidstoestand zal willen weten.” Het PIV wil niet wachten op een principiële uitspraak van de Hoge Raad over deze discussie, maar roept belangbehartigers en medisch adviseurs nadrukkelijk op hierover brancheafspraken te maken. ■

Eredoctoraat voor Goovaerts

Prof. dr. Marc J. Goovaerts (hoogleraar Schadeactuarie) heeft vorige week een eredoctoraat gekregen van de Universiteit van Ankara voor zijn “enorme wetenschappelijke prestaties op het gebied van toegepaste statistiek en wiskunde”. Het doctoraat is bijzonder, aangezien het in de afgelopen vijftig jaar slechts aan 42 personen werd uitgereikt, waaronder Dwight D. Eisenho-

wer (1959) en Joseph Luns (1984).

Goovaerts is als hoogleraar zowel verbonden aan de Katholieke Universiteit Leuven als aan de UvA (Faculteit Economie en Bedrijfskunde). Aan die laatste universiteit geeft hij college, begeleidt promovendi en doet onderzoek naar actuariële vraagstukken, waarbij hij als actuaaris de schakel is tussen wiskunde en statistiek, en de praktijk. Hij

wordt hierbij financieel ondersteund door de Stichting Verzekeringswetenschap.

Goovaerts heeft tal van wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan. In de jaren zeventig zette hij samen met professoren Piessens en Wuytack het ‘Journal of Computational and Applied Mathematics’ op. In de jaren tachtig volgde het wetenschappelijke tijdschrift ‘Insurance: Mathematics & Economics’. ■

Master Verzekeringskunde weer van start

De Amsterdam Business School houdt op 4 juni en 2 juli informatie-avonden over de masteropleiding Verzekeringskunde. De tweejarige opleiding, die in nauwe samenwerking met het Verbond is ontwikkeld, gaat in september weer van start.

De masteropleiding Verzekeringskunde werd in 2005 gelanceerd als tweejarige studie aan de Amsterdam Business School. De opleiding voorziet in de behoefte uit de branche aan hoogopgeleid personeel, dat niet alleen verzekeringstechnische kennis bezit, maar vraagstukken ook vanuit een brede economische en politiek-maatschappelijke scope kan benaderen. De master is dan ook bedoeld voor mensen die al in de bedrijfstak werkzaam zijn en die zich tot ‘allround verzekeringsprofessionals’ willen ontwikkelen.

Zeven modules

De opleiding bestaat uit zeven modules die de verschillende facetten van het verzekeringsvak behandelen en ingaan op actuele

vraagstukken. Zo wordt in de module E-commerce uitgebreid ingegaan op de komst van de E-polis en de juridische, bedrijfskundige, financiële en marketingtechnische gevolgen daarvan. Een module van een heel andere orde is Enterprise Risk Management, die inspeelt op de toenemende vraag van toezichthouders, overheden en aandeelhouders aan verzekeraars om meer inzicht te geven in de gevolgen van risico's. En in de module Waardering & Verslaggeving wordt uitgebreid ingegaan op de steeds complexer wordende verslaggevingsregels, waaronder het Solvency II-regime. Naast deze drie modules zijn er nog de modules Regulering & Toezicht, Verzekeringseconomie, Bedrijfskunde voor de verzekeringsbranche en Verdieping verzekeringsrecht.



Mensen uit de verzekeringsbedrijfstak kunnen zowel het hele programma als afzonderlijke modules volgen. Iedere module duurt ongeveer zeven weken. Meer informatie over het programma en de voorlichtingsavonden: www.abs.uva.nl/vzk. ■

Checklist voor leasemaatschappijen

Het Verbond heeft samen met de Vereniging van Nederlandse Autoleasemaatschappijen (VNA) een checklist opgesteld, die leasemaatschappijen kunnen gebruiken als niet de leasemaatschappij, maar de bestuurder van de leaseauto zélf zijn leaseauto verzekert – wat best vaak voorkomt. In de praktijk levert dat nog wel eens problemen op, omdat de bestuurder meestal niet op de hoogte is

van de afspraken die de leasemaatschappij doorgaans met een verzekeraar maakt en dus niet weet waar hij allemaal aan moet denken. Ook is er soms onduidelijkheid bij schade, bijvoorbeeld omdat de bestuurder niet weet waar hij zijn schade moet melden (leasemaatschappij of rechtstreeks bij de verzekeraar) en of hij recht heeft op een vervangende auto. In een checklist hebben het Ver-

bond en de VNA daarom een aantal aandachtspunten opgenomen, die leasemaatschappijen aan de orde kunnen stellen als een bestuurder zijn verzekering zelf wil afsluiten.

“Op die manier hopen we voor alle partijen (bestuurder, leasemaatschappij en verzekeraar) een hoop ergernis en onduidelijkheid te voorkomen”, aldus beleidsadviseur Ernst Pompen van het Verbond. ■

“Fraudebeheersing is niet vrijblijvend meer”

Nog ruim een maand en dan wordt het Deltaplan Aanpak fraude bij schadeverzekeringen afgerond. Daarna kan de balans worden opgemaakt. Zijn de doelstellingen gehaald? Hebben alle verzekeraars het plan geïmplementeerd? Wie loopt voorop? En wie kan er nog wel een duwtje gebruiken? Ferdinand Soeteman, manager van het Centrum Bestrijding Verzekeringsfraude (CBV) meldt alvast dat het Verbondsbestuur binnenkort vergadert over een (eventuele) fraude-audit. En ja, dan kan het best wel eens zo zijn dat de markt wordt geïnformeerd volgens het principe van ‘naming & shaming’. “Fraudebeheersing is nu echt niet vrijblijvend meer”, zei hij tijdens de Platformbijeenkomst voor Fraudecoördinatoren.

Fotografie: Ivar Pel



CBV-manager Ferdinand Soeteman

En theater in Zeist vormde dit keer het decor voor de halfjaarlijkse Platformbijeenkomst, die voor het eerst in een nieuw jasje was gestoken. Het Verbondsgebouw is niet meer toereikend voor de honderddertig coördinatoren die zich graag laten bijpraten over de laatste ontwikkelingen op fraudegebied. “Gezien die massale belangstelling hebben we ook moeten besluiten om de workshops te laten varen”, vertelde CBV-voorzitter Gerry Ijpma lachend. Ze noemde het aantal van “weer zo’n honderddertig” aanmeldingen voor de fraudedag geweldig, maar ook lastig om dan nog verdieping te zoeken. “En dus komen er daarvoor aparte bijeenkomsten”, benadrukte ze, “waarin in ieder geval onderwerpen als intermediair-fraude en een procesgerichte pro-

Informatievoorziening fraudebeheersing

Welke eisen moet de verzekeringsbranche stellen aan de informatievoorziening om fraudebeheersing optimaal vorm te geven? En volgens welke architectuur is de voor de branche noodzakelijke informatievoorziening optimaal in te richten? Dat waren de twee belangrijkste vragen waarop het onderzoek ‘Informatievoorziening Fraudebeheersing Verzekeringbedrijf’ antwoord moest geven. Onderzoeksinstituut Capgemini heeft de focus gelegd op de fraudebeheersing die is gebaseerd op het uitwisselen van informatie tussen verzekeraars onderling en reikt in het onderzoek(srapport) handvaten aan voor het optimaal inrichten van de interne fraudebeheersing.

Governance

Capgemini komt tot de conclusie dat het integraal afstemmen van vier elementen belangrijk is voor een effectieve fraudebeheersing. Het gaat om governance, business architectuur, technische architectuur en de organisatie.

Over het eerste element, de governance, merkt Capgemini op dat “vrijblijvendheid de grote beperking is voor een effectieve fraudebeheersing”. Uit interviews (met directieleden en fraudecoördinatoren uit de branche en experts op het gebied

van fraudebeheersing), een webquestionnaire (door circa 140 fraudecoördinatoren ingevuld) en een interactieve workshop (met circa 25 directieleden en fraudecoördinatoren) blijkt dat de branche zelf behoefte heeft aan meer dwingend toezicht. En hoewel het onderzoek ‘spreekt’ over drie opties (geconditioneerde zelfregulering, zelfregulering in de vorm van naming & shaming en zelfregulering in de vorm van certificering), wordt er nadrukkelijk een voorkeur uitgesproken voor de naming & shaming-optie. Na verloop van tijd kan dan worden geëvalueerd of het gewenste effect is gesorteerd. Bij tegenvallende resultaten kan eventueel worden overgegaan op een meer bestuurlijke dwang door middel van geconditioneerde zelfregulering met de al ontwikkelde standaard en rapportages als raamwerk.

Business architectuur

Dé basis van het tweede element, de business architectuur, is het onderling delen van schadeclaims voor specifieke branches en fraudemeldingen. Uit het onderzoek blijkt echter dat het inzicht in welke informatiedeling tot effectieve ondersteuning van fraudebeheersing en detectie leidt, op dit moment beperkt is. “Minder dan twintig procent van de



Fotografie: Ivar Pel

ductontwikkeling aan de orde komen.”

www.fraudeportal.nl

CBV-manager Soeteman liet in zijn ‘praatje plus plaatje’ de nodige ontwikkelingen de revue passeren, maar stond bij drie

onderwerpen wat langer stil. Zo begon hij vol trots dat “vanaf vandaag de eigen CBV-website (www.fraudeportal.nl) in de lucht is”. Alle bij het Verbond aangesloten fraudecoördinatoren hebben inmiddels een inlogcode ontvangen en kunnen vanaf nu

terecht op de kennisbank waar naast nieuws ook allerlei relevante info wordt verzameld, die veelal van de site kan worden gedownload. Zoals de samenvatting van het Capgemini-onderzoek naar de informatievoorziening (zie ook kader). “Samen met

ondervraagden kan de effectiviteit concreet aangeven. De kennisuitwisseling blijft beperkt tot informeel overleg binnen specifieke branches en sectoren en is niet toegankelijk voor de gehele markt. En tot slot wordt de data niet verrijkt door middel van systematische analyse van bijvoorbeeld specifieke fraudetrends”, valt in het onderzoeksrapport te lezen. De onderzoekers adviseren dan ook om drie activiteiten gefaseerd aan te pakken:

1. optimaliseren van data-uitwisseling;
2. opbouwen van kennisuitwisseling;
3. aanschakelen van extra databronnen.

Bij die laatste geven de onderzoekers als uitgangspunt mee dat het beste kan worden begonnen bij de meest toegankelijke openbare bronnen (internet en media) en stapsgewijs kan worden uitgebreid naar semi-openbare (KvK en GBA) en gesloten bronnen (politie en belastingdienst).

Technische architectuur

Bij een analyse van de huidige technische architectuur zijn de onderzoekers tot de slotsom gekomen dat nieuwe ontwikkelingen vaak losstaan van de centrale oplossing. “Om de effectiviteit van de fraudebeheersing te verhogen, zijn functionaliteiten voor verrijking van data en kennisdeling essentieel. Het optimaal inrichten van deze nieuwe functionaliteiten vereist een flexibele, beheersbare en toekomstvaste techni-

sche architectuur. De twee basisvragen liggen op het gebied van opslag en interpretatie van data”, aldus Capgemini, die een centrale opslag “noodzakelijk” noemt voor een optimale beheersbaarheid en analyse van de data.

Organisatie

Het vierde en laatste element betreft de organisatie. Kan ook niet anders, menen de onderzoekers, want de voorgestelde veranderingen stellen nu eenmaal nieuwe eisen aan de organisatie. Zo zal er een prominentere rol voor toezicht moeten worden ingeruimd, zal de aandacht van het CBV verschuiven van PPS naar een analysecentrum en zal de regierol over de flexibiliteit van dataontsluiting nadrukkelijker moeten worden ingevuld. Als het aan de onderzoekers ligt, wordt de huidige commissiestructuur binnen CIS en CBV gerationaliseerd, worden de activiteiten en rollen van de twee organisaties transparanter en wordt een analyse- en kenniscentrum ingepast in de organisatiestructuur.

Realisatie van de gehele optimale informatievoorziening vergt, volgens Capgemini twee tot drie jaar. Uitgangspunt is een gefaseerde aanpak, hoewel het onderzoeksinstituut ook wel de nodige quick wins voor 2008 ziet. Het CBV bereidt dan ook momenteel, samen met de Stichting CIS, een plan van aanpak voor dat in de tweede helft van 2008 klaar moet zijn.

de Stichting CIS hebben wij onderzoek laten doen naar de meest optimale inrichting van de informatievoorziening op het gebied van fraudebeheersing. En samen met de Stichting CIS zullen we nu ook een plan van aanpak maken hoe we de vier elementen die samen cruciaal zijn voor een goed fraudebeheersingsbeleid (governance, business architectuur, technische architectuur en organisatie), in de praktijk vorm gaan geven.”

Bij het plaatje van het Deltaplan merkte Soeteman op dat hij datzelfde plaatje begin 2006 ook heeft laten zien tijdens een Platformbijeenkomst. “Toen stonden we nog aan het begin en toonden wij u de belangrijkste doelstellingen (een verdubbeling van de gedetecteerde fraudeomvang in euro’s, een zichtbaar fraudebewustzijn bij de leden en een vertienvoudiging van de pakkans). Om erachter te komen waar we nu staan als bedrijfstak, of we op de goede weg zijn, of bijsturing nodig is, etc. stellen wij voor een fraude-audit te starten. Of, zo u



Fotografie: Ivar Pel

Sacha Wijffels (Zorgverzekeraars Nederland)

Brandfraude in Limburg

Over een week of twee zet het Verbond zijn handtekening onder een nieuw convenant voor informatieuitwisseling bij brandverzekeringsfraude in Limburg. Lex Westerman van het Verbond legde de aanwezige fraudecoördinatoren uit dat er vooralsnog sprake is van een kleinschalige pilot (in Limburg Noord en Zuid), die alleen betrekking heeft op brand, maar dat het wel de bedoeling is ‘tot een uitrol over heel Nederland en alle branches te komen’. “We hebben nu met het Openbaar Ministerie en de Politie Limburg de afspraak dat we ervaring opdoen met processen rond informatieuitwisseling tussen verzekeraars en politie. Je moet daarbij denken aan informatie als de oorzaak van de brand volgens de technische recherche, de bevindingen van de brandweercommandant en van het Nederlands Forensisch Instituut, de verklaringen van verhoor van verdachten en getuigen, en de bevindingen van toedrachtonderzoekers en andere experts van of namens verzekeraars.”

De private inbreng, oftewel de inbreng van verzekeraars zit ‘m vooral in preventie en detectie, het ondersteunen van de politie bij opsporingsonderzoek en de aansluiting met het doen van aangifte. De publieke partner doet, bij daarvoor in aanmerking komende gevallen onderzoek naar brandstichting en doet ten behoeve van private/civiele detectie en afhandeling van fraude met brandverzekeringen gevraagd en ongevraagd een handreiking aan de bedrijfstak. Bij een aangifte vinden dan, overeenkomstig de afspraken, opsporing en vervolging plaats. Westerman noemde met name dat ‘ongevraagd een handreiking doen’ van de overheid “ongekend”.

wilt, een klein benchmarkonderzoekje.”

Fraude en onterechte declaraties

Na de ‘stand van zaken CBV’ van Soeteman, was het tijd voor de ‘stand van zaken fraudebeheersing ZN’. Als vanouds gaf Sacha Wijffels van Zorgverzekeraars Nederland de belangrijkste ins en outs van de ontwikkelingen bij ZN in de afgelopen én de komende zes maanden. Ze benadrukte dat de Nederlandse zorgverzekeraars in 2007 “weer meer fraudegevallen hebben onderzocht en vastgesteld dan in 2006”. Daarnaast maakte ze bekend dat het vooral de aanbieders zijn die in de zorgsector frauderen. In totaal nemen de zorgaanbieders namelijk 68 procent voor hun rekening.

Het totaal opgespoorde bedrag lag vorig jaar op 66 miljoen euro: 8 miljoen fraude en 58 miljoen aan onterechte declaraties. “Dat eerste betekent een stijging van

zestien procent en het bedrag voor onterechte declaraties is bijna verdubbeld.” Reden voor actie. Zo zal ZN een risicoanalyse, waarin eerder al de tandartsen en fysiotherapeuten aan bod kwamen, dit keer uitvoeren op huisartsen. En er komt een Masterplan Zorgverzekeringsfraude, een integrale visie op de fraudebestrijding. Volgens Wijffels speelt die (lange termijn) visie ook een steeds belangrijker rol in de zorgverzekeringssector. “We zijn in 1999 begonnen met fraudebestrijding in de vorm van bonnetjescontrole en amper tien jaar later hebben we het al over een masterplan en een integrale visie.” Het masterplan moet overigens, aldus Wijffels, niet worden gezien als een vastomlijnd geheel. “Het is puur bedoeld als een handreiking aan de zorgverzekeraars, zodat ze hun eigen fraudebeleid vorm kunnen geven.”

Interne incidenten

Ook een handreiking, maar dan van een geheel andere orde, kwam naar voren in de inleiding

van Annelies Baks, lid van de werkgroep interne incidenten. De werkgroep is in een van de eerdere Platformbijeenvakkomsten in het leven geroepen en leverde vorige week in Zeist een complete handreiking voor het voorkomen en afhandelen van interne incidenten af. De zeventig pagina's tellende handreiking begint met de definitie van een intern incident en alleen al aan die vraag zou een complete studie kunnen worden gewijd. Baks vroeg niet voor niets aan de zaal: vindt u dat iemand interne fraude pleegt als hij (zonder toestemming) 450 kopietjes maakt voor de plaatselijke voetbalclub? “Het is een op zich simpele vraag, die haarfijn aangeeft hoe lastig het is om tot een eenduidige formulering van het begrip interne fraude te komen.” In de handreiking is naast een eigen definitie ook een antwoord te vinden op vragen als ‘hoe kom je tot een gestructureerde aanpak?’, ‘hoe organiseer je de aanpak van incidenten?’, ‘wie spelen er een rol?’, ‘hoe voorkom je en hoe ontdek je ze?’,

‘hoe onderzoek je interne incidenten en hoe handel je ze af?’

Coördinator

Handig is dat de werkgroep ervoor heeft gekozen vaak meerdere mogelijkheden op te sommen. Baks: “Als je bijvoorbeeld kijkt naar de vraag hoe je de aanpak van interne incidenten kunt organiseren, dan is dat sterk afhankelijk van de structuur/inrichting/grootte van de organisatie. Een kleine maatschappij zal immers minder snel kiezen voor een complete afdeling interne zaken dan een groot bedrijf.” In haar visie is het wel handig om een coördinator te benoemen, die een spilfunctie kan vervullen. Dat kan een interne fraudecoördinator zijn, maar de interne fraude kan ook worden belegd bij de fraudecoördinator. “Belangrijk is in ieder geval”, aldus Braks, “dat medewerkers weten waar ze mogelijke incidenten kunnen melden.” De volledige handreiking (inclusief bijlagen) is te vinden op de (gesloten) website van het CBV. ■

Vervolg van pagina 1

Polissen verzamelen

Om jongeren weer op het rechte pad te krijgen, ontwikkelde het Nibud ‘De Geldkoffer’, een lespakket voor de bovenbouw van het basisonderwijs. Het Verbond heeft een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het pakket, aangezien financiële educatie hoog op de Verbondsagenda staat. Een idee dat uit de koker van het Verbond komt, is het risicospel ‘Fix je risk’, waarbij kinderen gedurende een schooljaar met allerlei risico's en ongelukjes te maken krijgen. Omdat daar een prijskaartje aan hangt, staan ze voor de keuze: geld aan leuke dingen besteden of polissen verzamelen om zich in te dekken. Het Verbond vindt het van groot



belang dat financiële educatie een vaste plaats in het basisonderwijs krijgt en gaat daarom samen met educatieplatform CentiQ bekijken hoe de verzeke-

ringsbranche en andere CentiQ-partners ‘De Geldkoffer’ kunnen promoten, bijvoorbeeld door gastlessen te verzorgen op basisscholen. ■



RSI over hoogtepunt heen

RSI is bij lange na niet meer beroepsziekte nummer één in Nederland. Uit cijfers van het Centrum voor Verzekeringstatistiek (CVS) blijkt dat van alle beroepsziektenmeldingen er vorig jaar 'maar' vijf procent over RSI gingen, terwijl dat in 2003 nog dertig procent was. "De voorlichting en preventieve maatregelen lijken hun vruchten te hebben afgeworpen", meent statisticus Catalina Mesina.

Tien jaar geleden leek het bijna een hype. Veel mensen klaagden in toenemende mate over een 'muisarm' en over nek-, rug- en schouderklachten, die allemaal onder de noemer RSI (repetitive strain injury) kunnen worden geschaard. Het aantal RSI-klachten nam in korte tijd dan ook schrikbarend snel toe (zie ook de figuur). Het topjaar vormde 2003, toen verzekeraars bijna driehonderd RSI-claims binnenkregen van werkgevers via de aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven (de werkgeversaansprakelijkheid is op deze verzekering gedekt). De claims betreffen gevallen waarbij de schade is geconstateerd en de causaliteit tussen werk en RSI is vastgesteld. In dat topjaar vormde RSI dertig procent van het totale aantal meldingen.

Kentering

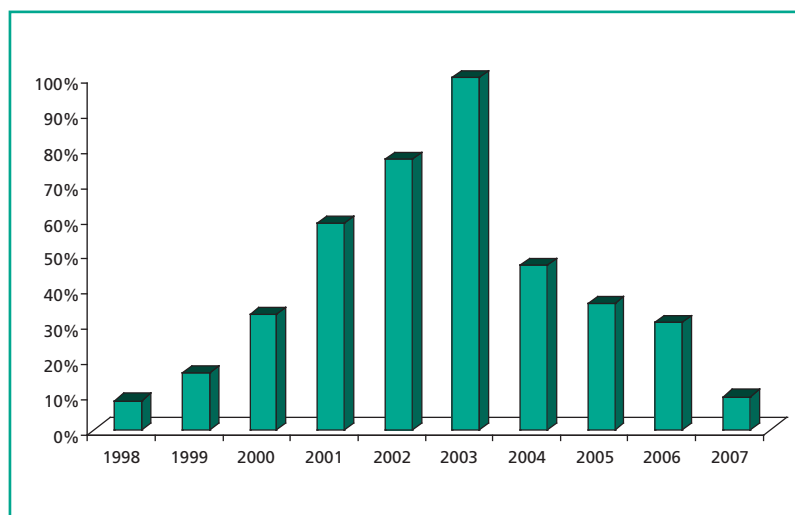
Na 2003 trad een kentering op. De jongste CVS-cijfers laten zien dat RSI weer op het niveau van tien



jaar geleden zit: RSI neemt in 2007 vijf procent van het totale aantal meldingen in. Volgens Mesina is dat niet zo gek: werkgevers, maar ook arbodiensten en verzekeraars hebben de afgelopen jaren flink werk gemaakt van voorlichting en preventieve maatregelen. "Veel mensen weten dat een goede zithouding en de juiste afstand tot het scherm belangrijk zijn en dat je niet te lang achter elkaar in dezelfde houding moet zitten."

De daling die het CVS signaleert, komt overeen met de cijfers die door arbodiensten en bedrijfsartsen aan het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB) worden aangeleverd, hoewel de daling daar al sinds 2000 is te zien. Het NCvB registreerde in 2000 3.011 meldingen. In 2006 was dat nog maar een derde van dat getal: 1.185.

Verloop van het aantal RSI-claims van 1998 – 2007, als percentage van het topjaar 2003



Minder beroepsziekten

Opvallend in de CVS-cijfers tot slot is dat niet alleen het aantal RSI-meldingen daalt, maar ook het totaal aantal beroepsziektenmeldingen. In 2003 werden nog ruim 960 beroepsziektenclaims via de aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven ingediend; in 2007 waren dat er zeshonderd. Van het totaal aantal claims komen de meeste meldingen binnen over mesothelioom. In 2007 nam deze asbestziekte meer dan de helft van het totaal aantal beroepsziektenclaims in. ■



Bertram Jansen, CNV Zelfstandigen

Wat is de beste verzekering die ooit is bedacht?

“Die vraag had ik natuurlijk moeten zien aankomen! Ik kies voor de publieke verplichte verzekeringen voor ouderdom, arbeidsongeschiktheid, ziekte en werkloosheid. Dat verplichtende stelsel heeft veel goeds gedaan voor de samenleving. Omdat iedereen verplicht is verzekerd, kun je risico’s spreiden, waardoor het mogelijk is dat iedereen een goede verzekering heeft.”

Welke knoop moet de politiek snel doorhakken?

“Meer fiscale facilitering mogelijk maken bij de oudedagsvoorzieningen voor zelfstandigen. Nu mogen werknemers die zelfstandig worden, hun pensioenverzekering vrijwillig voortzetten bij een pensioenfonds, maar dat wordt maar voor een beperkte periode fiscaal gefacilieerd. Na die periode is het vaak te duur om vol te houden, waardoor het zelfstandigen in feite onmogelijk wordt gemaakt een fatsoenlijke oudedagsvoorziening op te bouwen. Dat vind ik kwalijk. Verder moet het kabinet een duidelijke keus maken in de manier waarop het risico op arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen wordt geregeld: publiek of privaat? Verplicht of vrijwillig? Die knoop mag nou eindelijk wel eens worden doorgehakt.”

Jullie gaan op beide gebieden ook onderzoek doen. Waarom?

“Om twee redenen. Momenteel wordt in politiek Nederland veel gesproken over pensioen en de manier waarop arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen zonder personeel (zzp’ers) moet

worden geregeld, maar tot nu toe blijft een beetje onderbelicht wat die zzp’er nou eigenlijk zelf wil. Daar zijn wij nieuwsgierig naar. Een tweede reden is dat wij een interne beleidsnotitie hebben geschreven, waarin we knelpunten hebben gesignaleerd en oplossingsrichtingen aangeven. Die willen we graag aan onze leden voorleggen, voordat we een definitief standpunt innemen.”

Langer doorwerken of eerder met pensioen?

“Ik ben nu 32, dus het is voor mij nog een beetje een ver-van-mijn-bedshow, maar ik kan me niet voorstellen dat ik eerder stop. Wel zou ik tegen die tijd wat minder willen werken, bijvoorbeeld drie dagen in de week.”

Wat is de beste beslissing die u ooit heeft genomen?

“Het onderwijs verlaten en iets totaal anders gaan doen! Ik ben begonnen als leraar maatschappijleer in het voortgezet onderwijs. Inhoudelijk ontzettend leuk, maar ik voelde me op een gegeven moment meer politieagent dan docent. Ik ben heel blij dat ik toen de switch naar het CNV heb gemaakt. Mijn motto: als je écht niet gelukkig bent in je werk, moet je durven veranderen.”

Waar ergert u zich aan?

“Politici die heel makkelijk dingen roepen, maar eigenlijk geen oplossing hebben. Of het nou gaat om de fileproblematiek of integratie: ik merk steeds vaker dat problemen met veel bombarie worden benoemd, en zo de aandacht van media en publiek krijgen, zonder dat er concrete oplossingen worden aangedragen.”

Wat zou u doen als u aan de top van een verzekeraar zou staan?

“Los van wat ik zelf wil, zou ik vanuit verzekeringsperspectief natuurlijk voor een soort arbeidsongeschiktheidsverzekeringstelsel à la de zorgverzekering pleiten! En het lijkt me dan wel zo strategisch om aan te sturen op een verplicht basispakket met een private uitvoering!”

Wie is uw grote voorbeeld?

“Mijn vader. Een man met heel duidelijke principes, waar hij zich consequent voor inzet. Ik houd van eerlijke, open en authentieke mensen, die voor hun eigen mening durven uit te komen. Mijn oma is trouwens ook een held. Die had altijd van die wijze spreekwoorden en gezegden waar ik nog vaak aan denk.”

Met wie zou u een dagje willen ruilen?

“Vanuit hobbyoogpunt met een drummer in een grote rockband die op wereldtournee is, aangezien ik zelf ook drum. Als ik kijk naar wat ik zou willen bereiken, dan lijkt het me geweldig interessant om een dag in de schoenen van de premier te staan. Oh, en natuurlijk zou ik op die dag de knopen doorhakken die ik in de eerste vraag genoemd heb!”

Wat is uw belangrijkste doelstelling voor dit jaar?

“CNV Zelfstandigen verder in de steigers zetten. We bestaan nu een klein jaartje, en zijn bezig onze dienstverlening te verbeteren en het organisatorisch goed neer te zetten. We hebben zo’n achthonderd leden en ik hoop dat dat er aan het eind van dit jaar duizend zijn.” ■



Het heilige gebouw

We staan in Barcelona's beroemdste en onvoltooide kathedraal, Gaudi's *Sagrada Familia*, ooit opgetrokken aan wat toen de rand van Barcelona was, maar de stad is naar de kerk toegegroeid. We zijn vroeg. Het is rustig genoeg om na bewonderen van gevels en de uitzinnige, jubelende structuur van de torens, binnen rond te lopen, waar zuilen van porfier, basalt, graniet en steen van de Mont Juic de structuur als bomen schragen en daarna te kijken bij de werkplaats in de kerk, waar arbeiders bezig zijn met reusachtige malen. Een fabelachtig gebouw dat mogelijk pas over dertig, veertig jaar voltooiing zal naderen. Van Gaudi's oorspronkelijke tekeningen zijn er niet veel overgebleven. In de Spaanse burgeroorlog werd zijn in de *Sagrada Familia* gevestigde studio verwoest. Had het aan George Orwell gelegen, dan hadden de Spaanse anarchisten in hun zucht naar vernietiging de hele *Sagrada Familia* en alle gebouwen van Gaudi wel mogen meenemen toen zij in de 'Tragische Week' in 1908, de kloosters en kerken van Barcelona plunderden en in brand staken. Het getuigt van slechte smaak, schreef hij, dat ze juist zijn werk 'spaarden'.

Orwell hield niet van Gaudi.

Maar waarom lieten de verwoesters de *Sagrada Familia* relatief gezien met rust? Omdat het als uniek en onovertroffen religieus kunstwerk een gebouw door, voor en met het volk was? Betaald en bekostigd uit de zakken van particulieren? Was het ze te eigen voor vernietiging? Wat de uiteindelijke reden ook geweest mag zijn, feit is dat het gebouw gemakkelijk verwoest had kunnen worden en dat het niet is gebeurd. Op de een of andere manier moest er een gemeenschappelijk gevoel zijn overgebleven. De studio werd dan wel verwoest en veel tekeningen gingen verloren, maar de *Sagrada* bleef fier overeind. De geschiedenis laat tal van voorbeelden zien van de agressie waarmee men zich tegen het 'cultureel erfgoed' kan keren. In Barcelona beschermde de gemeenschap als het ware het gebouw, niet door zich vast te ketenen aan zuilen en pilaren, maar door een gebleven gevoel dat men hiermee zichzelf zou aanvallen.

De verzekering van de gemeenschap. Een sociaal contract, nergens met pen ondertekend, maar afgesloten in de harten van mensen en daarom ook onbetrouwbaar, die harten zijn nou eenmaal veranderlijk. Tegelijk een buitengewoon krachtig contract dat door de echte verzekeringsmaatschappijen wordt nagebootst. Ik heb in verschillende columns de zwarte kantjes belicht en daarom nu nog maar eens naar de oorsprong: een gemeenschappelijk besef dat iets zorg en bescherming nodig heeft.

Nu zijn we terug in ons op te knappen huisje in het stadsdorpje D. in Kroatië. Er komt een timmerman om de maten op te nemen voor nieuwe deuren. Ik ben boven in de kamer en typ deze column.

"Gaat het wat worden met die timmerman?", vraag ik na afloop.

"Het is een goede timmerman", zegt mijn man. "Hij mist vier vingers aan een hand."

Ik schrik. Vier vingers! Kan die man – een jongen was het nog die ik net de hand schudde (nu begrijp ik waarom hij snel zijn linkerarm naar voren stak) – dan nog wel werken?

"Hij heeft de duim nog, dat is evengoed als vier vingers", zegt hij.

"Maar zovvee!"

"Een cirkelzaag telt niet."

We praten er verder niet over. Later die avond, als het tijd is voor de roddels, vertelt hij wat de timmerjongen zei. Dat als je je hier in het dorp niet geliefd weet te maken, zoals een man drie huisjes verderop, je net zo goed eigenhandig je huisje kan slopen. Omdat je afhankelijk bent van de zorg en goodwill van al die burens. Waait je dak eraf bij zware stormen, de bura die hier verschillende keren per jaar tot orkaansterkte kan aanwakkeren, zorgen zij dan bij jouw afwezigheid voor vervanging, hulp, of geven ze de elementen vrij spel?

De verzekering van de gemeenschap, die ons ook deze timmerman heeft aangeraden.

Manon Uphoff

Manon Uphoff debuteerde in 1995 met de verhalenbundel *Begeerte*, die werd genomineerd voor de AKO Literatuurprijs. Haar eerste roman *Gemis* (1997) werd genomineerd voor de Libris Literatuur Prijs. Uphoff schreef diverse verhalenbundels, essaybundels en novellen en wordt gezien als een van Nederlands beste verhalenschrijfsters. Ze levert regelmatig bijdragen aan kranten en tijdschriften. In 2005 verscheen de autobiografisch getinte roman *Koudvuur*. In februari 2007 kwam bij de Bezige Bij *Schaduwvlammen – alle verhalen tot vandaag* uit.